

PATVIRTINTA
Lietuvos neformaliojo
švietimo agentūros direktoriaus
2026 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. R1-405

LIETUVOS MOKINIŲ ISTORIJS AKADEMIJA PROGRAMA

TIKSLAS

Skatinti mokinius domėtis istorija, plėsti mokinių žinias ir istorijos problemų sprendimų gebėjimus, padėti ugdytis kritinį mąstymą, stiprinti vertybines nuostatas ir kūrybiškumą.

UŽDAVINIAI

Padėti Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų mokiniams pagilinti istorijos žinias, aktyviai domėtis savo gyvenamosios vietovės, Lietuvos, Europos ir pasaulio istorine praeitimi, ugdyti pagarbą praeities kartų kultūriniam palikimui.

DALYVIAI

Šalies bendrojo ugdymo mokyklų 9–10 (I-II gimn.), III-IV gimn. klasių mokiniai, besidomintys istorija.

DETALUS PROGRAMOS TURINYS

Istorijos akademijos programa apima Vilniaus universiteto dėstytojų ir mokslininkų skaitomas įdomias ir naudingas paskaitas.

Paskaitų ir praktinių užsiėmimų metu bus nuosekliai susipažįstama su svarbiausiomis istorinėmis epochomis, istorinės raidos mechanizmu, tautos ir žmogaus vaidmeniu istorijoje, perprantama istorijos sąvokų esmė, išmokstama savarankiškai apmąstyti ir vertinti istorinę praeitį. Mokiniai bus mokomi išsiugdyti kritinį mąstymą, gebėjimą skirti faktus ir nuomones apie juos, analizuoti istorinius faktus, argumentuotai dėstyti savo nuomonę.

Mokiniai bus supažindinti su archeologijos, istorijos ir kultūros istorijos aktualijomis, įdomybėmis ir atradimais. Užsiėmimų metu mokiniai įgaus žinių, įgalinančių ne tik lengviau susigaudyti didžiuliame informacijos sraute, kuris nuolat supa mus, bet ir supras, kaip ir ką tyrinėja profesionalūs istorikai ir archeologai. Įgytos žinios bus naudingos ir ketinantiems pasirinkti istorijos egzaminą.

Istorijos akademijos mokymo programoje numatytas paskaitų kursas:

Pirmoji sesija. Pasaulio ir Lietuvos istorija (2026 m. lapkričio 5-6 d.)

Lapkričio 5 d.

13.00 – 14.00 val. dr. Rūta Miškinytė // Istorijos iš *apačios*: šis bei tas apie XVIII a. Vilniaus elgetas;
14.30 – 15.30 val. Andrius Povilas Stepavičius // Dingęs Vilniaus vienuolis: 1748 m. įvykiai ir karmelito Apolinaro Špilevskio detektyvinė paieška;
16.00 – 17.00 val. Emilija Blockutė // Lietuva už Lietuvos ribų: kaip išsivija kūrė ir tęsė lietuvišką kultūrą?

Lapkričio 6 d.

9.00 – 10.00 val. dr. Antanas Terleckas // 100 Lietuvos partizanų istorija;
10.15 – 11.15 val. Ignė Rasickaitė // Lapė, Vabalas ir Kregždė: psichologai ir psichologija Lietuvos istorijoje

12.00 – 13.30 val. Ekskursija ir užsiėmimai Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyboje ir Lietuvos valstybės istorijos archyve (Mindaugo g. 8, Vilnius).

Antroji sesija. Kultūros istorija ir paveldas (2026 m. gruodžio 10-11 d.)

Gruodžio 10 d.

13.00 – 14.00 val. prof. dr. Rimvydas Petrauskas // LDK ir Europa vėlyvaisiais Viduramžiais;

14.30 – 15.30 val. Kamilė Steponavičiūtė // Kaip per 30 metų pastatėme 100 bažnyčių: naujoji Lietuvos sakralinė architektūra;

16.00 – 17.00 val. prof. dr. Alfredas Bumblauskas // Kodėl kultūros istorija yra labiau istorija negu istorija?

Gruodžio 11 d.

9.00 – 10.00 val. doc. dr. Salvijus Kulevičius // UNESCO: paveldo idėja ir paveldo politikos užkulisiai;

10.15 – 11.15 val. Agnė Kereišiuotė // *Suplėšysim į gabalus tuos Kolorado vabalus*: ką kova su kenkėju gali papasakoti apie ankstyvąją sovietmetį Lietuvoje?

12.00 – 13.30 val. Ekskursija ir užsiėmimai Lietuvos nacionalinio muziejaus Istorijų namuose (T. Kosciuškos g. 3, Vilnius).

Trečioji sesija. Archeologija (2026 m. sausio 28-29 d.)

Sausio 28 d.

13.00 – 14.00 val. doc. dr. Justina Poškienė // Ne šventieji puodus lipdo: žvilgsnis į istorinių laikų archeologinę keramiką;

14.30 – 15.30 val. Agnė Žilinskaitė // Vienas akmuo – tūkstantis istorijų: ką mums pasakoja akmens amžiaus įrankiai?

16.00 – 17.00 val. dr. Karolis Minkevičius // Globalizacija Antikos Europoje: ar Termopilų mūšyje kovėsi ir baltai?

Sausio 29 d.

9.00 – 10.00 val. Žygimantas Savickas // Baltų karyba;

10.15 – 11.15 val. Ingrida Čičiurkaitė // Nežinomas kapas – neužmiršta istorija: slaptų kapaviečių archeologiniai tyrimai;

11.30 – 13.00 val. Ekskursija po Vilniaus universiteto centrinių rūmų ansamblį.

NUMATOMAS REZULTATAS

Mokiniai pagilins istorijos žinias, išmoks analizuoti istorinius faktus, argumentuotai dėstyti savo nuomonę, savarankiškai apmąstyti ir vertinti istorinę praeitį, sprendžiant problemas remtis istorine žmonijos patirtimi, bus ugdomas kūrybiškumas, kritinis mąstymas.

Įgytos žinios bus naudingos studijuojant humanitarinius mokslus.

Mokyklos vadovė – Lietuvos neformaliojo švietimo agentūros Gebėjimų ugdymo skyriaus renginių koordinatore Alma Mirinienė, el. paštas alma.miriniene@linesa.lt.

Mokslinis vadovas – Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto Akademinių reikalų ir tarptautinių ryšių prodekanas dr. Norbertas Černiauskas.